

Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m.

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över Budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som har väckts med anledning av propositionen, i de delar de berör utskottets beredningsområde. Budgetpropositionen för 2016 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Arbetsmarknadsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i budgetpropositionen och motionerna som gäller utgiftsramarna för 2016 samt de preliminära utgiftsramarna för 2017 och 2018 som föreslås för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Även vissa förslag på budgetens inkomstsida kommenteras i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker att riksdagen för budgetåret 2016 beslutar om utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, godkänner de preliminära utgiftsramarna för respektive utgiftsområde för 2017 och 2018 samt godkänner inkomstberäkningarna i berörda delar i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen. Motionärernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, FP, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I proposition 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor föreslår regeringen att riksdagen beslutar att ramen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering ska vara ca 21 070 miljoner kronor 2016 och att ramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ska vara ca 79 681 miljoner kronor 2016 (förslagspunkt 6).

Förslaget innebär en ökning med ca 4 309 miljoner kronor för utgiftsområde 13 och en ökning med ca 10 367 miljoner kronor för utgiftsområde 14 i förhållande till ramen för innevarande budgetår inklusive redan beslutade¹ och föreslagna² ändringsbudgetar.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen godkänner de preliminära utgiftsramarna för 2017-2018 (förslagspunkt 9).

I propositionen föreslår regeringen också att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2016 och den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2017 och 2018 (förslagspunkterna 4 och 5).

Den högre nivån för utgiftsområde 13 beror till stor del på en kraftig tillströmning av asylsökande och som en konsekvens av detta ett ökat antal kommunmottagna liksom ökade utgifter för kommunersättning.

Den högre nivån för utgiftsområde 14 beror till stor del på ökade utgifter för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Övriga förändringar beror bl.a. på tekniska justeringar i den meningen att stöden nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställningar redovisas som anslag på utgiftssidan i stället för på inkomstsidan av statens budget, vilket ger en förändring på knappt 7 miljarder kronor (tabell 8.3 och avsnitt 12.5 i propositionen).

Regeringen vill investera i jobben. Målsättningen är att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så mycket att Sverige 2020 är det EU-land som har lägst arbetslöshet. För 2015 och 2016 gör regeringen bedömningen att arbetslösheten kommer att minska till följd av att sysselsättningen förväntas öka väsentligt snabbare än arbetskraften.

På grund av krig och oro i omvärlden väntas ett stort antal människor med skyddsbehov att söka sig till Sverige, vilket påverkar politiken inte minst inom utgiftsområdena 13 och 14. Förutom att asylrätten är en grundläggande mänsklig rättighet poängterar regeringen att om migrationens potential tas till vara ger den förutsättningar att lätta på försörjningsbördan av en åldrande befolkning och det demografiska trycket på de offentliga finanserna senareläggs.

¹ Vårändringsbudget för 2015 (prop. 2014/15:99, bet. 2014/15:FiU21, rskr. 2014/15:316).

² Höständringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:2).

I propositionen lyfter regeringen fram ett antal viktiga reformer, och vilka effekter dessa får för anslagsnivåerna och utgiftsramarna i förhållande till 2015 års ekonomiska vårproposition (tabell 8.11 i propositionen).

Inom utgiftsområde 13 prioriteras ett bättre mottagande och snabbare etablering. Regeringen avser att lämna förslag till en ny lag som innebär att kommuner kan anvisas att ta emot nyanlända för bosättning, oavsett om det finns en överenskommelse om mottagande eller inte. I budgetpropositionen föreslår regeringen bl.a. en kraftigt höjd schablonersättning för kommunmottagande av nyanlända, vilket sammantaget innebär anslagsökningar med 1 071 miljoner kronor 2016. Samtidigt föreslås att den prestationsbaserade ersättningen tas bort vilket ger anslagsminskar med 653 miljoner kronor 2016.

För nyanlända med utbildning eller yrkeserfarenhet som efterfrågas på arbetsmarknaden vill regeringen i samarbete med parterna satsa på snabbare vägar till det första arbetet, ett s.k. snabbspår. Sammantaget innebär denna satsning anslagsökningar med 261 miljoner kronor. Utbildningar och kompetens behöver valideras snabbare för att säkerställa en snabbare etablering, varför regeringen föreslår en permanent satsning för detta ändamål.

Vidare behöver matchningen mellan individens kompetens och arbetsmarknadens behov fungera bättre. Att det finns möjligheter till kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning är en del av matchningen, och för detta föreslår regeringen en satsning som successivt byggs ut.

Regeringen prioriterar insatser för jämställdhet och framhäver att Sverige har en feministisk regering med tydliga ambitioner att verka för jämställdhet mellan kvinnor och män. I genomförandet av en feministisk politik ingår bl.a. att i budgetförarbetet integrera och utvärdera politikens jämställdhetseffekter liksom att verka för en omfördelning av inkomster och utgifter, s.k. jämställdhetsbudgetering. För att upprätthålla ett gediget och kunskapsbaserat utvecklingsarbete på området avsätter regeringen särskilda resurser fr.o.m. 2016.

Principen om människors lika värde är grundläggande för regeringens arbete. Regeringen vill stärka arbetet mot diskriminering på alla nivåer, bl.a. genom ökade resurser till Diskrimineringsombudsmannen (DO) samt till lokala verksamheter mot diskriminering, s.k. antidiskrimineringsbyråer.

Att investera i jobben inom utgiftsområde 14 innebär enligt regeringen att investera i kompetens och matchning. På samma gång som arbetslösheten är hög är antalet lediga jobb fler än någonsin tidigare. Regeringen betonar därför att matchningen mellan individens kompetens och arbetsmarknadens behov måste förbättras.

Samhället har ett ansvar för att se till att det finns tillräckligt med utbildningsmöjligheter, samtidigt som personer som behöver stärka sin ställning i arbetslivet också själva har ansvar för att använda och förvalta dessa möjligheter. I sammanhanget uppmärksammar regeringen att arbetslösheten har blivit alltmer ojämnt fördelad; andelen arbetslösa med små jobbchanser

har ökat. En av de stora utmaningarna är att rusta och matcha den stora grupp arbetslösa som saknar relevant utbildning.

När det gäller arbetslösa ungdomar satsar regeringen på ett kunskapslyft inom ramen för utbildningskontrakt och traineejobb. Syftet med satsningarna är att ungdomarna ska slutföra sin gymnasieutbildning eller kombinera yrkesutbildning och arbete inom välfärds- och bristyrken.

Även för de långtidsarbetslösa krävs det ofta utbildning för att möjligheterna att hitta ett jobb ska öka. Regeringen satsar därför bl.a. på möjligheten att deltidstudera vid sidan av deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin och yrkesinriktade kurser på folkhögskola. Sammantaget innebär dessa satsningar på långtidsarbetslösa anslagsökningar med 166 miljoner kronor 2016. Medel avsätts också för extratjänster inom välfärden.

Många långtidsarbetslösa har någon form av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. För dessa personer är de s.k. lönestöden ofta helt avgörande för att öka möjligheterna att få en anställning. Regeringen föreslår en ökad satsning på lönestöden och det särskilda introduktions- och uppföljningsstödet (SIUS) med 400 miljoner kronor 2016. För samma målgrupp föreslås även anslagsökningar med 300 miljoner kronor 2016 till Samhall för att fler ska kunna få anställning.

På budgetens inkomstsida föreslår regeringen ett antal förändringar med koppling till utskottets beredningsområde, bl.a. att jobbskatteavdraget ska trappas av för höga inkomster (över ca 50 000 per månad), vilket beräknas öka skatteintäkterna med 2,71 miljarder kronor 2016. Dessutom föreslås det att ingen uppräknings ska ske vid bestämmandet av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt för 2016, vilket beräknas öka intäkterna till 1,67 miljarder kronor 2016. Förutom offentligfinansiella skäl anges bl.a. också att ändringarna bidrar till att minska den ekonomiska skillnaden mellan kvinnor och män (avsnitten 6.3.4 och 6.5.4 i propositionen).

Regeringen föreslår även förändringar av det s.k. husavdraget. RUT-avdraget sänks till 25 000 kronor per år för personer under 65 år. Dessutom ska avdraget inte omfatta matlagning eller vissa städ- och rengöringsarbeten. Som skäl för ett lägre tak anges bl.a. fördelningspolitiska motiv i den meningen att avdraget bör riktas mer mot genomsnittliga hushålls behov av hushållsarbete. Vad gäller ROT-avdraget föreslås en sänkt subventionsgrad, från 50 procent till 30 procent, vid köp av dessa tjänster. De höga och ökande kostnaderna för avdraget, dvs. offentligfinansiella skäl, anges som motiv till förändringen (avsnitt 6.2.5 i propositionen). Sammantaget beräknas förändringarna av husavdraget öka skatteintäkterna med 5,66 miljarder kronor 2016 (avsnitt 6.2.7 i propositionen).

Vidare föreslår regeringen en särskild löneskatt på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Som skäl för förslaget anger regeringen, förutom offentligfinansiella skäl, att man vill uppnå en ökad likformighet i skattesystemet. Den offentligfinansiella nettoeffekten av åtgärden beräknas till 1,77 miljarder kronor 2016 (tabell 6.14 i propositionen).

Regeringen föreslår också att slopandet av nedsättningen av socialavgifterna för unga tidigareläggs. Förutom offentligfinansiella skäl (intäkterna beräknas till 0,39 miljarder kronor 2016) anges också att ändringen förenklar socialavgiftsuttaget vid sommarbete.

Budgetpropositionen för 2016 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Motionerna

Oppositionspartierna (M, SD, C, FP, KD) har presenterat var sin budgetmotion för 2016. I respektive motion lämnar dessa partier förslag till nivåer på utgiftsramar för utgiftsområdena 13 och 14 som skiljer sig från regeringens förslag. Dessa förslag, liksom förslagen till preliminära utgiftsramar för respektive utgiftsområde åren därefter, framgår av tabellerna 1–4 nedan.

Tabell 1 Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 13

Tusental kronor

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram				
		M	SD	C	FP	KD
2016	21 070 265	-1 025 000	-10 404 000	-101 000	-699 000	-1 176 000

Källor: Prop. 2015/16:1, mot. 2015/16:3043, mot. 2015/16:761, mot. 2015/16:3223, mot. 2015/16:3244 och mot. 2015/16:2512.

Tabell 2 Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 14

Tusental kronor

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram				
		M	SD	C	FP	KD
2016	79 681 475	-3 945 000	-1 371 000	-6 341 000	-5 776 000	-2 399 000

Källor: Prop. 2015/16:1, mot. 2015/16:3043, mot. 2015/16:761, mot. 2015/16:3223, mot. 2015/16:3244 och mot. 2015/16:2512.

Tabell 3 Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 13

Miljoner kronor

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram				
		M	SD	C	FP	KD
2017	28 292	-1 913	-18 069	-1 916	-1 051	-1 723
2018	31 159	-2 729	-24 078	-2 953	-1 492	-2 177
2019	29 864	-2 058		-2 856		-2 305

Källor: Prop. 2015/16:1, mot. 2015/16:3043, mot. 2015/16:761, mot. 2015/16:3223, mot. 2015/16:3244 och mot. 2015/16:2512.

Kommentar: Regeringens förslag till riksdagen gäller preliminära utgiftsramar för 2017 och 2018.

Beloppet för 2019 är en beräkning.

Tabell 4 Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 14*Miljoner kronor*

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram				
		M	SD	C	FP	KD
2017	80 072	-5 296	-2 100	-8 020	-8 717	-3 684
2018	80 682	-5 976	+538	-8 534	-9 744	-3 843
2019	81 339	-6 116		-8 888		-3 879

Källor: prop. 2015/16:1; mot. 2015/16:3043; mot. 2015/16:761; mot. 2015/16:3223; mot. 2015/16:3244 och mot. 2015/16:2512.

Kommentar: Regeringens förslag till riksdagen gäller preliminära utgiftsramar för 2017 och 2018. Beloppet för 2019 är en beräkning.

Nedan redovisas partiernas viktigaste skiljelinjer i förhållande till regeringens förslag med betoning på de delar som påverkar de alternativa ramnivåerna och större skillnader i förhållande till regeringen på budgetens inkomstsida.

I ett gemensamt avsnitt i respektive partimotion framför allianspartierna sin syn bl.a. på behovet av stärkta drivkrafter och sänkta trösklar in på arbetsmarknaden. Efter ett framgångsrikt reformarbete under två mandatperioder, där en stor del av det breda utanförskapet kunde brytas, är det enligt allianspartierna nu dags att gå vidare med reformer för de som står långt ifrån arbetsmarknaden, särskilt unga utan gymnasiekompetens och utrikes födda.

Prioriteringen måste i första hand vara att skapa jobb på den ordinarie arbetsmarknaden, inte temporära platser inom ramen för ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder. En viktig utgångspunkt för allianspartierna är att drivkrafterna för att arbeta måste alltid vara starkare än drivkrafterna att vara frånvarande från arbetsmarknaden.

Vidare måste alla få chansen att komma i jobb. Trösklarna in på den svenska arbetsmarknaden är enligt allianspartierna för höga – flexibiliteten är låg och kompetenskraven blir allt högre. Möjligheter till utbildning är viktigt men det krävs enligt allianspartierna också en arbetsmarknad som erbjuder fler arbetstillfällen också för de med en kortare utbildning.

Allianspartierna anser att regeringens politiska prioriteringar är oroande och riskerar att försämra förutsättningarna för jobbskapande, inte minst för de arbetsgivare som vill anställa de grupper som behöver mest hjälp in på arbetsmarknaden.

I partimotionen 2015/16:3043 av Anna Kinberg Batra m.fl. uppmärksammar Moderaterna vad man kallar det nya utanförskapet, med vilket avses att arbetslösheten hos personer med förgymnasial utbildning ökar medan den minskar i andra grupper, och gruppen utrikes födda ökar som andel av arbetslösheten. De höga trösklarna in på arbetsmarknaden, exempelvis få jobb som kan utföras med lägre utbildning, blir särskilt problematiska för dessa grupper. Enligt Moderaterna krävs det fler nya vägar in på arbetsmarknaden och ökade drivkrafter för företaget att anställa.

För utgiftsområde 13 föreslår Moderaterna en ram som ligger 1 025 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Partiet har i vissa delar omprövat sin integrationspolitik, bl.a. genom en tydligare arbetslinje och förslag om ett mer kostnadseffektivt mottagande. Statens ansvar för nyanländas etablering bör utökas från dagens två till tre år, vilket bl.a. underlättar för kommunerna vilket i sin tur kan bidra till att kommunplaceringar går snabbare och fler kan påbörja sina etableringsinsatser. Vidare vill Moderaterna ha kvar den prestationsbaserade ersättningen för att underlätta för de kommuner som tar emot flest nyanlända.

För att öka drivkrafterna till jobb bland nyanlända vill Moderaterna återinföra jobbstimulansen i etableringsersättningen, vilket innebär att en nyanländ kan arbeta under sex månader utan att förlora sin ersättning.

För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna en ram som ligger 3 945 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Till de reformer som bör utvecklas hör yrkesintroduktionsanställningarna – möjligheten att lära sig jobbet på jobbet – som partiet vill ska gälla även för nyanlända och långtidsarbetslösa. En ny reform som Moderaterna vill införa är s.k. matchningsanställningar, vilka ska vara subventionerade tidsbegränsade anställningar hos en aktör, t.ex. ett rekryteringsföretag, inom ramen för vilka det erbjuds handledning, kompetensutveckling och intensifierade förmedlings- och matchningsinsatser.

Delvis som ett komplement till yrkesintroduktionsanställningarna vill Moderaterna införa en ny anställningsform, en ”Förstajobbetanställning”, vilken ska vara tidsbegränsad och innehålla vissa utbildningsinslag som Arbetsförmedlingen och Komvux får i uppdrag att ansvara för. Enligt förslaget ställs det inga krav på kollektivavtal för de arbetsgivare som väljer att anställa medarbetare genom en Förstajobbet-anställning.

I fråga om arbetslöshetsförsäkringen betonar Moderaterna dess funktion som en effektiv omställningsförsäkring. Nivån på taket i ersättningen samt ersättningens avtrappning bör enligt partiet fortsatt vara sådan att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb. Därför föreslår Moderaterna att ersättningen sänks.

Den låga flexibiliteten på arbetsmarknaden hör enligt Moderaterna till svagheter i den svenska modellen. För att i någon mån sänka trösklarna in på arbetsmarknaden vill partiet förlänga tiden för provanställningar från sex till tolv månader.

För att öka drivkrafterna att ta det första jobbet vill Moderaterna införa ett ”Förstajobbetavdrag” som innebär en tydlig skattelättnad riktad till dem med låga arbetsinkomster. Avdraget säkerställer enligt partiet att de som vill – och bör – ta klivet in på arbetsmarknaden får tydliga ekonomiska drivkrafter att också göra det.

På budgetens inkomstsida vill partiet även sänka arbetsgivaravgifterna för ungdomar under 21 år, dvs. för de allra yngsta. För de med begränsad utbildningsbakgrund eller för de som varit borta länge från arbetsmarknaden framhäver Moderaterna betydelsen av RUT-avdraget, varför man föreslår att det ska utvidgas till att gälla även flyttjänster.

I partimotion 2015/16:761 av Jimmie Åkesson m.fl. avvisar Sverigedemokraterna flertalet av regeringens förslag som man menar slår mot sysselsättningen – det gäller bl.a. förändringarna i husavdraget, jobbskatteavdraget och löneskatten för äldre. Regeringens ensidiga fokus på en oekonomisk och inhuman massinvandring måste enligt partiet brytas och inom arbetsmarknadspolitiken måste det till satsningar som leder till verkliga jobb i stället för låtsasjobb inom olika program.

För utgiftsområde 13 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 10 404 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

I fråga om asylinvandringen vill Sverigedemokraterna ställa tydligare krav på att förstalandsprincipen följs och kombinera detta med skärpt gränsbevakning. På så sätt beräknar partiet kunna minska asylinvandringen med omkring 95 procent i princip omedelbart. Samtidigt bör arbetskraftsinvandringen från tredjeländer moderniseras till att ha fokus på hög- i stället för lågkvalificerad arbetskraft. Med denna enligt partiet mer realistiska inriktning på invandringspolitiken kommer behovet av en aktiv och kostsam integrationspolitik att upphöra. I praktiken innebär detta att integrationspolitiken i dess nuvarande form helt ska slopas.

För utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 1 371 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Till de reformer som föreslås hör förändringar av arbetslöshetsförsäkringen, vilken enligt partiet bör vara obligatorisk och betraktas som en del av socialförsäkringssystemet och därmed vara helt skattefinansierad. Sverigedemokraterna vill också vidareutveckla stödet till start av näringsverksamhetstart (start-eget-bidraget) och låta det omfatta unga redan från 20 år och dessutom låta det gälla i nio månader i stället för nuvarande sex månader.

Partiet föreslår även införandet av lärlingsjobb som ska möjliggöra för en arbetsgivare att anställa en ung lärling i tolv månader i stället för dagens sex och där arbetsgivaravgiften är helt avskaffad. Enligt förslaget ska lärlingsanställningen också kunna ges som provanställning i upp till ett år.

På arbetsmiljöområdet anser Sverigedemokraterna att det behövs flera förstärkningar. För att kontrollera att arbetsmiljölagstiftningen följs behöver Arbetsmiljöverkets anslag ökas så att fler arbetsplatsbesök kan genomföras. Förslag läggs även om ett arbetsmiljöbidrag riktat till företagen för att uppmuntra till ett aktivt arbete för en bättre arbetsmiljö. För att främja forskning på området vill partiet också inrätta ett nationellt kunskapscenter för arbetsmiljö.

På budgetens inkomstsida vill Sverigedemokraterna bl.a. avskaffa löneavgiften som en del av arbetsgivaravgiften samt helt avskaffa arbetsgivaravgiften för provanställningar inom ramen för de lärlingsjobb som partiet vill införa.

För Centerpartiet i partimotionen 2015/16:3223 av Anders W Jonsson m.fl. är de små och växande företagen centrala för jobben – de skapas, som man uttrycker det, underifrån och inte ovanifrån av staten. Under de senaste två

mandatperioderna har det enligt partiet blivit enklare och lönsammare att driva företag men reformarbetet måste fortsätta och de ekonomiska incitamenten ytterligare förbättras.

För utgiftsområde 13 föreslår Centerpartiet en ram som ligger 101 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

När det gäller fördelningen av flyktningmottagandet mellan kommunerna anser Centerpartiet att det bör vara jämnare, men i dagsläget förespråkar partiet ingen tvingande reglering. Centerpartiet menar att kommunerna i förhållande till staten bör ta ett större ansvar för integrationen och till fullo kompenseras för detta.

I fråga om etableringsuppdraget vill partiet omfördela omfattande resurser till det civila samhället som spelar en viktig roll i integrationsarbetet, bl.a. genom att skapa mötesplatser och förhindra att sociala barriärer mellan människor med olika bakgrund växer sig starka.

Centerpartiet vill även återinföra jobbstimulansen i etableringsersättningen, vilket innebär att en nyanländ kan arbeta under sex månader utan att förlora sin ersättning.

För utgiftsområde 14 föreslår Centerpartiet en utgiftsram som ligger 6 341 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Centerpartiet anser att det behövs en ny giv på arbetsmarknaden och att det inte minst är matchningen och flexibiliteten som måste förbättras. För att finansiera alternativa förmedlingsaktörer föreslås det att en jobbfixarpeng införs. Tanken är att jobbfixarpengen följer med den arbetssökande så att denne kan välja önskad förmedlare. Arbetsförmedlingens myndighetsutövning kan på detta sätt förtydligas och inriktas mot certifiering, kontroll och resultatorienterad styrning av fristående arbetsförmedlare.

Till de reformer Centerpartiet vill utveckla hör yrkesintroduktionsanställningarna – möjligheten att lära sig jobbet på jobbet – som partiet vill ska gälla även för nyanlända och långtidsarbetslösa.

För de långtidsarbetslösa vill Centerpartiet pröva s.k. matchningsanställningar, vilka ska vara subventionerad tidsbegränsade anställningar hos en aktör, t.ex. ett rekryteringsföretag, inom ramen för vilka det erbjuds handledning, kompetensutveckling och intensifierade förmedlings- och matchningsinsatser.

Arbetsrätten är enligt Centerpartiet orättvis på så sätt att den hindrar de som ofta har en svag ställning på arbetsmarknaden, dvs. ungdomar och nyanlända, att få ett fast jobb. Centerpartiet anser att om inte parterna på egen hand gör tillräckligt för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden måste politiken träda in.

På budgetens inkomstsida föreslår Centerpartiet bl.a. att arbetsgivaravgifterna slopas helt de första två åren när en enmansföretagare anställer sin första medarbetare. När det gäller RUT-avdraget vill Centerpartiet utveckla det till att även innefatta it-tjänster och flyttjänster. På så sätt menar partiet att det skapas ännu fler jobb i ännu fler branscher. Centerpartiet vill även återinföra nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga.

I partimotion 2015/16:3244 av Jan Björklund m.fl. konstaterar Folkpartiet att efter åtta år med alliansregeringen är sysselsättningsgraden i Sverige högst i EU. Det finns dock enligt partiet betydande strukturella problem på den svenska arbetsmarknaden som gör att grupper som står långt från arbetsmarknaden, bl.a. långtidsarbetslösa, utrikes födda, personer utan gymnasieutbildning och personer med funktionsnedsättning, fortsatt har stora svårigheter att få ett jobb.

Enligt Folkpartiet riskerar regeringens förslag att förstärka dessa problem; i stället för reformer som stärker sysselsättningen och minskar utanförskapet går regeringen åt motsatt håll och försvårar och fördyrar jobbskapande, bl.a. genom skattehöjningarna mot 1 miljon löntagare och förslag som ger ökande kostnader för att anställa liksom försämrade förutsättningar för ROT- och RUT-tjänster.

För utgiftsområde 13 föreslår Folkpartiet en ram som ligger 699 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Flyktningmottagandet är ett nationellt åtagande och ansvaret måste vara gemensamt. Folkpartiet anser att många kommuner tar ett stort ansvar, medan andra inte gör tillräckligt. Denna nuvarande extraordinära situation kräver enligt partiet mer av alla, varför staten ytterst ska kunna ålägga kommuner att ta emot fler.

För att ge bättre förutsättningar att ta emot fler nyanlända anser Folkpartiet att det statliga stödet till kommunerna bör öka. Till skillnad från regeringen vill man dock ha både en prestationsbaserad del och en höjd schablonersättning per nyanländ.

För utgiftsområde 14 föreslår Folkpartiet en ram som ligger 5 776 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Folkpartiet avvisar regeringens utbyggnad av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna, vilka enligt partiet främst bidrar till att den öppna arbetslösheten ersätts av en dold arbetslöshet. För ett framgångsrikt politiskt reformarbete gällande arbetsmarknadspolitiken menar Folkpartiet att det behövs ett nytt sysselsättningsmål. Att som den nuvarande regeringen fokusera på andelen arbetslösa av arbetskraften och dessutom sätta detta i relation till andra länder riskerar enligt Folkpartiet att politiken missar att identifiera och bekämpa ett bredare utanförskap.

Politiken måste i stället ha som mål att så många arbetsföra som möjligt ska komma i arbete, varför partiet föreslår ett mål för sysselsättningsgraden specificerat för olika befolkning- och åldersgrupper. Folkpartiets sysselsättningsmål innebär bl.a. att 350 000 jobb behöver skapas redan till 2020 för att 5,2 miljoner människor då ska vara sysselsatta.

Vidare behöver arbetsmarknaden enligt Folkpartiet mer av flexibilitet. Den nuvarande låga graden av exempelvis löneflexibilitet riskerar enligt partiet att bidra till högre arbetslöshet än nödvändigt under perioder av låg efterfrågan. Folkpartiet avser att i regeringsställning bjuda in till trepartssamtal för ökad lönespridning.

Det är framför allt på budgetens inkomstsida som Folkpartiet genom ett antal förslag vill stärka arbetslinjen och uppmuntra jobbskapande. Partiet vill bl.a. höja brytpunkten för den statliga inkomstskatten och införa ett förhöjt jobbskatteavdrag för äldre. Det enligt Folkpartiet mycket framgångsrika RUT-avdraget föreslås utvidgas till att gälla även flyttjänster.

I Kristdemokraternas partimotion 2015/16:2512 av Andreas Carlson m.fl. betonas arbetets värde för den enskildes utveckling och dess betydelse för ungas möjlighet att bilda familj. Av bl.a. dessa skäl anser partiet att den höga ungdomsarbetslösheten är särskilt bekymmersam.

Kristdemokraterna avvisar flertalet av regeringens reformer, inte minst de på inkomstsidan som man menar är direkt jobbfientliga. Dessutom anser partiet att regeringens arbetslöshetsmål i kombination med ökade ersättningar till de som står utanför arbetsmarknaden riskerar att minska arbetskraftsdeltagandet. Partiet vill öka arbetskraftsdeltagandet genom bredare vägar till arbete.

För utgiftsområde 13 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 1 176 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag om en höjd ersättning till kommunerna som möjliggör ett bättre mottagande av nyanlända. Till skillnad från regeringen vill man dock ha både en prestationsbaserad del och en höjd schablonersättning per nyanländ.

För att öka jobbchanserna och därigenom förbättra integrationen föreslår partiet ett etableringsavdrag som innebär att en nyanländ under sina första fem år har möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt. För att finansiera etableringsavdraget och för att stärka drivkrafterna till arbete föreslås en sänkning av etableringsersättningen med 35 kronor per dag.

För utgiftsområde 14 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 2 399 miljoner lägre än regeringens förslag.

De ökningarna av lönestöden som regeringen har aviserat, vilka inkluderar såväl lönebidrag, trygghetsanställning och utvecklingsanställning som offentligt skyddat arbete, menar partiet inte är tillräckliga. Kristdemokraterna vill i högre grad gå den s.k. FunkA-utredningen till mötes och föreslår därför en ökning av lönestöden utöver regeringens förslag.

Flertalet av Kristdemokraternas förslag till jobbskapande reformer ligger på budgetens inkomstsida. För att öka drivkrafterna för ungdomar att söka och ta ett första arbete föreslås att ungdomar under 25 år får tjäna sin första halvmiljon kronor skattefritt. Partiet vill även behålla de sänkta arbetsgivaravgifterna för ungdomar under 22 år.

För att sänka trösklarna för dem som står långt från arbetsmarknaden vill Kristdemokraterna införa ett nystartsavdrag – ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta.

Inte minst för de unga och nyanlända menar Kristdemokraterna att det är viktigt att värna tjänstesektorn. Här har t.ex. RUT-avdraget öppnat nya

marknader och skapat förutsättningar för nya företag och jobb. Partiet föreslår att RUT-avdraget utökas till att gälla även tvätteritjänster utanför hemmet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att reformerna i budgetpropositionen är fullt finansierade, och utskottet bedömer att de på lång sikt kommer att få en positiv effekt på den makroekonomiska utvecklingen. Det är mot denna bakgrund som höjningen av ramen för utgiftsområdena 13 och 14 liksom förändringarna på budgetens inkomstsida ska betraktas.

Utskottet noterar att regeringen för 2016 föreslår en ram för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering om ca 21 miljarder kronor och en ram för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv om ca 80 miljarder kronor.

Utskottet lämnar i det följande sin övergripande bedömning av ramnivåerna och vissa reformer för att senare i betänkanden, 2015/16:AU1 respektive 2015/16:AU2 återkomma till en mer detaljerad behandling av regeringens förslag.

Den europeiska flyktingkrisen har nu utvecklats till en katastrof som pågår mitt ibland oss. Utskottet noterar att varje dag kommer det ca 1 500 människor till Sverige för att söka asyl. Det är uppenbart att vårt land genomgår en oerhörd prövning. Oavsett hur många människor som söker skydd i vårt land ska mottagandet av nyanlända ske på ett värdigt sätt; sovplatser och bostäder ska ordnas och skolundervisning ska vara på plats.

För att mottagandet och etableringen av nyanlända ska bli så bra som möjligt är det enligt utskottets mening viktigt att Europas länder liksom Sveriges kommuner delar på ansvaret. Utskottet välkomnar den betydande förstärkningen av ersättningen till kommunerna för flyktingmottagandet. Utskottet ställer sig också positivt till förslaget om att kommuner ska kunna anvisas att ta emot nyanlända invandrare för bosättning, oavsett om det finns en överenskommelse om mottagande eller inte.

Utskottet noterar även att regeringen den senaste tiden vidtagit ytterligare åtgärder för att hantera den uppkomna situationen på bästa sätt – samtal med Sveriges kommuner och berörda myndigheter pågår, liksom överläggningar med ansvarstagande oppositionspartier. Utskottet anser liksom regeringen att det krävs en nationell samling för att förbättra och snabba på nyanländas etablering.

Utskottet vill betona att asylrätten är en grundläggande mänsklig rättighet som är stadgad i internationella konventioner. Därutöver vill utskottet liksom regeringen framhålla potentialen och möjligheten att investera i framtiden som migrationen innebär. Den samlade forskningen ger vid handen att invandring bidrar till Sverige bl.a. genom att stärka arbetsmarknadens kompetensförsörjning, sänka den demografiska försörjningskvoten, öka importen och exporten av såväl varor som tjänster samt öka mångfalden, kreativiteten och innovationsförmågan (se t.ex. Strömbäck 2015). Det finns alltså inget

motsatsförhållande mellan solidaritet, en generös migrations- och integrationspolitik och en dynamisk svensk samhällsekonomi. Det är inte bara invandrare som behöver Sverige utan också Sverige som behöver invandring. Och ju bättre integrationen fungerar, desto mer vinner alla på det.

När det gäller arbetslösheten noterar utskottet att den trots en positiv utveckling fortfarande är hög, samtidigt som antalet lediga jobb är fler än någonsin tidigare. En allt större del av de arbetslösa har i dag en svag förankring på arbetsmarknaden och många saknar den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. Långtidsarbetslösheten är väsentligt högre bland personer med ofullständig gymnasieutbildning, personer födda utanför Europa och personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Utskottet kan inte nog betona att för att öka sysselsättningen och minska långtidsarbetslösheten är det av största vikt att de som söker jobb ges möjlighet till utbildning som ökar deras anställningsbarhet. Det är en stor utmaning att rusta och matcha dessa grupper och utskottet välkomnar regeringens vällovliga reformer i detta syfte, bl.a. möjligheten att deltidstudera vid sidan av deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin och yrkesinriktade kurser på folkhögskola, liksom de ökade satsningarna på lönestöden för personer med funktionsnedsättning.

Utskottet kan konstatera att Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna i sina respektive budgetmotioner för utgiftsområde 13 föreslår rammar som är lägre än regeringens, medan Sverigedemokraterna föreslår en väsentligt lägre ramnivå än regeringens. För utgiftsområde 14 föreslår samtliga oppositionspartier väsentligt lägre ramnivåer än regeringens.

När det gäller utgiftsområde 13 vill utskottet till att börja med betona värdet av att det finns en bred majoritet i riksdagen som står bakom Sveriges tradition av en generös migrations- och integrationspolitik. Utskottet välkomnar att Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna i sina respektive budgetalternativ gör klart att Sverige ska fortsätta vara ett land som tar ansvar för människor på flykt från krig och förtryck.

I motsats till vad som framförs i Sverigedemokraternas budgetalternativ välkomnar utskottet att människor med andra erfarenheter och kunskaper ges möjlighet att bidra såväl kulturellt som ekonomiskt till vår gemensamma framtid. Utskottet delar inte heller Sverigedemokraternas restriktiva syn på arbetskraftsinvandring.

De integrationsproblem som finns både i samhället i stort och på arbetsmarknaden – och som vare sig ska förminskas eller förenklas – löses enligt utskottets mening framför allt genom att man möjliggör för nyanlända invandrare att bidra till egen försörjning och arbete, bl.a. genom validering av redan förvärvad kunskap och utbildning samt undervisning i svenska. I budgetpropositionen för 2016 föreslås förstärkta resurser på området, bl.a. genom s.k. snabbspår för nyanlända och ett antal åtgärder för en förbättrad validering av utbildning och erfarenheter. Utskottet välkomnar dessa förslag till ökade insatser.

När det gäller utgiftsområde 14 kan utskottet konstatera att allianspartierna delvis gör olika bedömningar av tidigare genomförda reformer, det gäller exempelvis synen på nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga. Denna reform – av flertalet expertinstanser utdömd som dyr och ineffektiv – är det nu bara Centerpartiet som vill ha återinförd i sin mest omfattande form.

De viktiga skiljelinjerna mellan regeringens och allianspartiernas förslag grundar sig i huvudsak på synen på vad som driver utvecklingen framåt – är det skattesubventioner för enskilda företag och vissa hushåll eller är det investeringar i välfärd och utbildning?

Den tidigare regeringen talade i flera budgetpropositioner om de ganska fantastiska sysselsättnings effekter som skulle bli följden av olika skattesänkningar. Prognoserna flyttades fram år efter år, men utfästelserna infriades aldrig. Och egentligen vet vi att lägre skatter inte ger fler jobb; forskning på området har visat att de länder i världen som har lägst skatt inte är de som också har högst sysselsättning (se t.ex. Kleven 2014). Därmed ifrågasätter utskottet också oppositionspartiernas förslag på budgetens inkomstsida, vare sig det gäller ineffektiva skatteundantag som nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga eller ytterligare jobbskatteavdrag.

Självklart påverkar alla skatter ekonomin. Men enligt utskottet är det lika självklart att det som skatterna används till också skapar jobb och tillväxt. De som exempelvis går från att ha varit arbetslösa till att få ett traineejobb eller en extratjänst får ett meningsfullt och samhällsekonomiskt viktigt arbete, med positiva effekter på sysselsättningen och BNP som följd. De skattehöjningar och besparingar som regeringen nu föreslår går tillbaka till samhället för att vi ska bygga Sverige starkt. Detta är enligt utskottet en ansvarsfull finansiering som gör det möjligt att presentera viktiga reformer och investeringar för fler jobb.

Utskottet noterar vidare att flera av oppositionspartierna vill sänka ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen. I sammanhanget vill utskottet betona arbetslöshetsförsäkringens roll för att underlätta omställning och ge ekonomisk trygghet vid perioder av arbetslöshet. I september 2015 höjdes den inkomstrelaterade ersättningen till 910 kronor de första 100 dagarna i ersättningsperioden och därefter till 760 kronor per dag. Samtidigt höjdes grundbeloppet till 365 kronor per dag. Enligt utskottet bidrar inkomstryggheten bl.a. till en god matchning genom att personer kan söka och acceptera arbeten som de har lämpliga kvalifikationer för.

Mot denna bakgrund anser utskottet att regeringens förslag i proposition 2015/16:1 om utgiftsramar för 2016 för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, de preliminära utgiftsramarna för respektive utgiftsområde 2017 och 2018 samt inkomstberäkningarna i berörda delar i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen bör tillstyrkas. Motionärernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2015

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Raimo Pärssinen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Raimo Pärssinen (S), Annelie Karlsson (S), Katarina Brännström (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Sven-Olof Sällström (SD), Hanif Bali (M), Annika Qarlsson (C), Marco Venegas (MP), Eva-Lena Jansson (S), Fredrik Malm (FP), Ali Esbati (V), Helén Pettersson i Umeå (S), Magnus Manhammar (S), Jenny Petersson (M), Boriana Åberg (M), Magnus Persson (SD) och Annika Eclund (KD).

Avvikande meningar

1. **Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (M)**

Katarina Brännström (M), Hanif Bali (M), Jenny Petersson (M) och Borian Åberg (M) anför:

Sverige beskrivs ofta som ett av världens bästa länder att leva och växa upp i. Vi har en hög levnadsstandard, vår ekonomi är en av Europas starkaste och vi kommer högt upp såväl i rankingar över innovationskraftiga länder som i olika välfärdsåtgångar. Men vi behöver göra mer för att fortsätta utvecklas i samma höga takt som vi gjort historiskt. Sverige står inför flera stora utmaningar framöver. Trots att fler vill arbeta är trösklarna in i arbete fortfarande höga för dem med låga inkomster. Vi ser ett nytt utanförskap växa fram som genom långvarig strukturell arbetslöshet drabbar unga människor och utrikes födda särskilt hårt. Dessutom ställer en allt tuffare internationell konkurrens höga krav på våra företag och deras jobbskapande.

Det här är avgörande framtidsfrågor för Sverige. De reformförslag vi presenterar är fokuserade på hur jobben ska bli fler. Vi vill minska utanförskapet och stärka incitamenten för att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, stärka investeringar i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Fler i arbete är avgörande för att få mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

För utgiftsområde 13 föreslår Moderaterna en ram som ligger 1 025 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Krig, konflikter och oroligheter runt om i världen orsakar i dag de kraftigaste flyktingströmmarna sedan andra världskriget. I en orolig omvärld söker sig många till Sverige för att söka skydd från krig och förtryck. Sverige ska fortsatt ta ansvar för att erbjuda människor skydd i tider då många flyr från krig och förföljelser. Samtidigt finns stora behov av att förbättra integrationen för att bättre kunna ta till vara potentialen hos dem som kommer hit. När nu väldigt många, på bara några år, väntas få uppehållstillstånd i Sverige finns en stor risk att segregation, arbetslöshet och utanförskap förvärras om inte politiken möter de nya utmaningarna. Moderaterna har omprövat sin migrations- och integrationspolitik. Vi vill bl.a. se en tydligare arbetslinje i migrations- och integrationspolitiken, ett mer kostnadseffektivt mottagande med individualiserade insatser och fler vägar in i jobb.

Moderaterna vill att staten tar ett större ansvar för integrationspolitiken och därför ska Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag förlängas från dagens två år till tre år från 2017. Att staten tar ett större ansvar för individens insatser och försörjning kommer att bidra till att kommunerna ökar sitt mottagande så

att kommunplaceringar för nyanlända går snabbare och fler kan påbörja sina etableringsinsatser.

Som ett komplement till den förlängda etableringsplanen vill Moderaterna återinföra de prestationsbaserade medlen för att underlätta för de kommuner som tar emot mest. Moderaterna prioriterar en förstärkt arbetslinje och ett system som ger högre ersättningar för de kommuner som tar en större del av ansvaret.

För att öka drivkrafterna till jobb bland nyanlända vill Moderaterna återinföra och förlänga jobbstimulansen i etableringsersättningen, vilket innebär att en nyanländ kan arbeta under sex månader utan att förlora sin ersättning. Samtidigt bör aktivitetskraven under etableringstiden skärpas. Deltagande i insatser ska följas upp under etableringstiden.

Arbete är en hörnsten i ett jämställt samhälle. Alliansregeringens reformer för att förbättra drivkrafterna för arbete och minska utanförskapet har bidragit till ökade förutsättningar för ekonomisk jämställdhet. Det har blivit mer lönsamt för alla att gå från utanförskap till arbete tack vare jobbskatteavdraget. Eftersom förbättringen relativt sett varit som störst för låg- och medelinkomsttagare har drivkrafterna till arbete har stärkts mer för kvinnor än för män. Att vänsterregeringen nu vill rulla tillbaka arbetslinjen slår enligt vår mening fel ur ett jämställdhetsperspektiv. Och särskilt bekymmersamt blir det för en regering som vill kalla sig för feministisk. Moderaterna vill fortsätta sänka skatten med tyngdpunkt mot dem som har lägst inkomster, inte minst för att göra det mer lönsamt för kvinnor att arbeta.

För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna en ram som ligger 3 945 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Det nya utanförskap vi ser i Sverige kan beskrivas med att många människor aldrig får sitt första jobb och över huvud taget inte kommer in på arbetsmarknaden. Regeringens politik med stora skattehöjningar på jobb och företagande riskerar att leda till att Sveriges jobbtillväxt bromsas upp. Trösklarna in på arbetsmarknaden höjs och det är unga och utrikes födda som drabbas allra hårdast. Ytterligare trösklar växer i dag fram genom att kunskapskraven på arbetskraften ökar. Antalet jobb som kan utföras med endast grundskoleutbildning minskar samtidigt som kraven på att förvärvsarbetande ska kunna byta arbetsplats, yrke eller bransch ökar.

Att bekämpa utanförskapet i dag måste i mycket hög utsträckning syfta till att ge unga utan utbildning och utrikes födda utan svenska erfarenheter betydligt större möjligheter att ta klivet in på arbetsmarknaden. Flera strukturella problem som finns på arbetsmarknaden är särskilt problematiska för dessa grupper.

Moderaterna anser att det behövs flera vägar till det första jobbet. Att sänka kostnaderna för och osäkerheten med att anställa minskar arbetsgivarens risktagande och gör att fler vågar öppna dörren. Bättre möjligheter behövs för att pröva om en arbetssökande fungerar på arbetsplatsen och för de specifika uppgifter som ska utföras. Den låga flexibiliteten på arbetsmarknaden hör enligt Moderaterna till svagheter i den svenska modellen. För att i någon

mån sänka trösklarna in på arbetsmarknaden vill Moderaterna förlänga tiden för provanställningar från sex till tolv månader.

Moderaterna vill också införa en ny anställningsform i lagen om anställningsskydd (LAS): en ”Förstajobbetanställning”. Anställningen ska vara tidsbegränsad och innehålla vissa utbildningsinslag där arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om vad utbildningsinnehållet ska bestå av. Arbetsförmedlingen och Komvux får i uppdrag att ansvara för stödstrukturer av utbildningsinnehållet. Krav på kollektivavtal ställs inte för de arbetsgivare som väljer att anställa medarbetare genom en Förstajobbetanställning.

Moderaterna vill utveckla reformen med yrkesintroduktionsanställningarna – möjligheten att lära sig jobbet på jobbet – som vi vill ska gälla även för nyanlända och långtidsarbetslösa. För att hjälpa personer som varit arbetslösa en längre tid vill vi även införa ny reform, s.k. matchningsanställningar. Den arbetssökande får tidsbegränsade subventionerade anställningar hos en aktör, t.ex. ett rekryteringsföretag, inom ramen för vilka det erbjuds handledning, kompetensutveckling och intensifierade förmedlings- och matchningsinsatser.

I fråga om arbetslöshetsförsäkringen vill vi betona dess funktion som en effektiv omställningsförsäkring. Nivån på taket i ersättningen, samt ersättningens avtrappning, bör vara sådan att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb. Moderaterna föreslår därför att under de 300 första dagarna av arbetslösheten sänks ersättningen till 760 och kronor per dag och därefter till 680 kronor per dag.

På budgetens inkomstsida vill moderaterna bl.a. införa ett ”Förstajobbetavdrag, vilket ger en tydlig skattelättnad riktad till dem med låga arbetsinkomster. Förstajobbetavdraget säkerställer att de som vill – och bör – ta klivet in på arbetsmarknaden och få sitt allra första jobb har tydliga ekonomiska drivkrafter att också göra det.

För att öka incitamenten för arbetsgivare att våga ta steget och anställa unga med kortare utbildning bör en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för de allra yngsta införas. Satsningen fokuseras till de allra yngsta, ungdomar yngre än 21 år, för att träffa de ungdomar som står längst ifrån arbetsmarknaden och som skulle ha låg sannolikhet att hitta arbete annars. En riktad nedsättning kompletterar Moderaternas Förstajobbetavdrag för att nå och bryta det nya utanförskapet.

Anställning inom RUT-branschen är en viktig väg in på arbetsmarknaden för många som har begränsad utbildningsbakgrund eller varit borta länge från arbetsmarknaden. Att som regeringen gör sänka taket i RUT-avdraget riskerar att stänga dörren till arbetsmarknaden för människor som har begränsad utbildning och svag anknytning till arbetsmarknaden. Det är fel väg att gå. För att bredda vägarna till arbete bör RUT-avdraget i stället utvidgas till att även omfatta flyttjänster.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser vi att motion 2015/16:3043 (M) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiets förslag.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (SD)

Sven-Olof Sällström (SD) och Magnus Persson (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonserveratism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

Sverigedemokraterna avvisar flertalet av regeringens förslag som vi menar slår mot sysselsättningen – det gäller bl.a. förändringarna i husavdraget, jobbskatteavdraget och löneskatten för äldre. Sverigedemokraterna anser att regeringens ensidiga fokus på en oekonomisk och inhuman massinvandring måste brytas och att det inom arbetsmarknadspolitiken måste till satsningar som leder till verkliga jobb i stället för låtsasjobb inom olika program. Vi motsätter oss de stora satsningarna på traineejobb och extratjänster vilket ger nödvändigt utrymme för andra och viktigare reformer.

För utgiftsområde 13 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 10 404 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

I fråga om asylinvandringen vill Sverigedemokraterna ställa tydligare krav på att förstalandsprincipen följs och kombinera detta med skärpt gränsbevakning, inte minst vid Öresundsbron och färjehamnar. På så sätt beräknar vi kunna minska asylinvandringen med omkring 95 procent i princip omedelbart. Samtidigt bör arbetskraftsinvandringen från tredjeländer moderniseras till att ha fokus på hög- i stället för lågkvalificerad arbetskraft.

Med Sverigedemokraternas realistiska inriktning på invandringspolitiken kommer behovet av en aktiv och kostsam integrationspolitik att upphöra. Med hanterbara volymer samt en mer behovsanpassad politik kommer integrationsprocessen att ske per automatik och mer naturligt. Detta innebär

att integrationspolitiken i nuvarande form helt ska slopas. Däremot ska Sverige fortsatt erbjuda språkundervisning samt obligatorisk samhällsorientering för nyanlända invandrare.

För utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 1 371 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Den höga och långvariga arbetslösheten förklaras i huvudsak av att den s.k. mismatchningen på arbetsmarknaden har tilltagit. Trots att företag vill anställa och trots att det finns arbetslösa som söker jobb, så går det inte att matcha arbetstagare mot arbetsgivare. Enligt Sverigedemokraterna beror detta i första hand på en mycket hög invandring av individer vars generella utbildningsnivå gör det svårt för dem att konkurrera på den svenska arbetsmarknaden.

Ett sätt att möta företagens skriande behov av yrkeskunniga är införandet av lärlingsjobb. Den nya anställningsformen skulle möjliggöra för en arbetsgivare att anställa en ung lärling med en provanställningsperiod om tolv månader i stället för dagens sex och där arbetsgivaravgiften är helt avskaffad. Lärlingsanställningen ska också kunna ges som provanställning i upp till ett år, i stället för dagens maximala längd om sex månader på en provanställning. Vidare ska lärlingen också kunna anställas till 75 procent av ingångslönen i samråd med arbetsmarknadens parter.

Till de övriga reformer som Sverigedemokraterna föreslår hör bl.a. att arbetslöshetsförsäkringen bör vara obligatorisk och betraktas som en del av socialförsäkringssystemet och därmed vara helt skattefinansierad. När det gäller taket i ersättningen ställer sig Sverigedemokraterna bakom den höjning som regeringen utför men vill se en starkare ersättning i början av perioden med en snabbare avtrappning då försäkringen mer får karaktären av just en omställningsförsäkring och mindre av ett mer långvarigt bidrag.

På arbetsmiljöområdet anser Sverigedemokraterna att det behövs flera förstärkningar. För att kontrollera att arbetsmiljölagstiftningen följs behöver Arbetsmiljöverkets anslag ökas så att fler arbetsplatsbesök kan genomföras. Förslag läggs även om ett arbetsmiljöbidrag riktat till företagen för att uppmuntra till ett aktivt arbete för en bättre arbetsmiljö. För att främja forskning på området vill Sverigedemokraterna också inrätta ett nationellt kunskapscenter för arbetsmiljö.

När det gäller turordningsreglerna anser vi att dagens regelverk inte är tillräckligt flexibelt, vilket framförallt leder till att ungdomars intressen åsidosätts genom om sist-in-först-ut-principen. Arbetsgivare kan enkelt reglera storleken på sin personalstyrka men har betydligt svårare att reglera dess sammansättning. För att ge arbetsgivarna större möjligheter att behålla nyckelpersoner med rätt kompetens vill vi utöka det antal tillåtna undantag som medges från två till fem.

På budgetens inkomstsida vill Sverigedemokraterna bl.a. helt avskaffa den allmänna löneavgiften för samtliga företag med upp till nio anställda.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser vi att motion 2015/16:761 (SD) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens

förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiets förslag.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (C)

Annika Qarlsson (C) anför:

Centerpartiets arbetsmarknadspolitik vilar på tre ben. För det första måste det bli enklare för arbetssökande att lära sig på jobbet och att öka sin kompetens och sin anställningsbarhet. Det uppnås bl.a. genom att utöka de s.k. introduktionsjobben, som kombinerar arbete med utbildning och handledning, till fler grupper samtidigt som små företag tillåts erbjuda dessa jobb.

För det andra måste matchningen på arbetsmarknaden förbättras. Det görs bl.a. genom införandet av en jobbfixarpeng, en peng som gör det möjligt för den arbetssökande att själv välja den arbetsförmedlare som hen har förtroende för, och där majoriteten av pengens delas ut endast efter att den arbetssökande kommit varaktigt i arbete. Ett första steg tas genom ett regionalt pilotprojekt. Vi förbättrar också matchningen genom att banta ineffektiva arbetsmarknadspolitiska program till förmån för jobbskapande reformer. Arbetspraktik och arbetsmarknadsutbildningar bör i högre grad ersättas av introduktionsjobb och lärlingsanställningar samt reguljära utbildningsplatser. Därtill bör lönesubventioner i högre grad riktas mot de som står längre ifrån arbetsmarknaden. De resurser som sparas kan i stället användas för att stimulera framväxten av jobb, inte minst i små företag.

För det tredje måste arbetsmarknaden bli flexiblare och tryggare. Svensk arbetsmarknad är i dag stel. Att anställa medför stora risker för det aktuella företaget. Det bidrar särskilt till att vissa grupper, som exempelvis unga och nyanlända, får svårare att etablera sig. Därtill leder svensk arbetsrätt till inläsningseffekter, där personer blir kvar på jobb de inte trivs med. Det ökar i sin tur risken för ohälsa och sjukskrivningar.

För Centerpartiet är de små och växande företagen centrala för jobben, de skapas underifrån, inte ovanifrån av staten. Under de senaste två mandatperioderna har det enligt partiet blivit enklare och lönsammare att driva företag men reformarbetet måste fortsätta och de ekonomiska incitamenten ytterligare förbättras.

För utgiftsområde 13 föreslår Centerpartiet en ram som ligger 101 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Centerpartiet värnar asylrätten och ställer krav på ett bra mottagande så att de som söker sig hit snabbt kan komma till sin rätt i ett nytt land. Vi kan i dag konstatera att både mottagandet av flyktingar och integrationspolitiken är illa organiserade och i stora delar har misslyckats. En ny arbetslinje i migrations- och integrationspolitiken kräver reformer som undanröjer byråkratiska hinder och trösklar in på arbetsmarknaden. Det är nödvändigt för att nyanlända snabbare ska komma in på arbetsmarknaden, få en bostad och bli en del av samhället.

Kommunerna är nyckelaktörer i den svenska integrationspolitiken. De allra flesta kommuner vill vara med och ta sitt ansvar för flyktningmottagandet. Vi vill flytta ansvaret för och finansieringen av de statliga integrationssystemen till kommunerna. Det skulle innebära avsevärda förstärkningar av kommunernas resurser för mottagandet och etableringen, och ge dem de nödvändiga redskapen för att lokalt förbättra arbetsmarknadsintegrationen.

Kommunerna tar ett mycket ojämnt fördelat ansvar i flyktningmottagandet. En jämnare fördelning av flyktningmottagandet i Sveriges kommuner är viktig för att integrationen ska fungera bättre. Centerpartiet anser dock att det i dagsläget inte är aktuellt att införa ett tvång för alla kommuner att ta emot asylsökande då det skulle strida mot det kommunala självbestämmandet och sannolikt inte leda till ett effektivt mottagande.

För att åstadkomma en jämnare fördelning föreslås i stället att varje kommun ska tilldelas ett tydligt nyckeltal där kvotflyktingar, ensamkommande, asylsökande, nyanlända och anhöriga räknas in. De kommuner som inte tar sitt ansvar för flyktningmottagande måste skyndsamt ta fram en handlingsplan för att kunna öka sitt mottagande. De kommuner som trots handlingsplaner inte klarar sitt uppdrag åläggs att betala en avgift för att kompensera kostnaderna för de kommuner som i stället tar ett större ansvar än vad som kan förväntas av dem.

En viktig del i integrationsarbetet handlar om att skapa mötesplatser och förhindra att sociala barriärer mellan människor med olika bakgrund växer sig starka. För människor som flytt från auktoritära regimer kan ofta civilsamhällets företrädare skapa mer förtroende än offentliga tjänstemän. Centerpartiet vill därför omfördela omfattande resurser till det civila samhället som spelar en viktig roll i integrationsarbetet.

För utgiftsområde 14 föreslår Centerpartiet en utgiftsram som ligger 6 341 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Centerpartiet anser att det behövs en ny giv på arbetsmarknaden, och det är inte minst matchningen och flexibiliteten som måste förbättras. För att finansiera alternativa förmedlingsaktörer föreslår vi som ovan nämnts att en jobbfixarpeng införs. Tanken är att jobbfixarpengen följer med den arbetssökande så att denne kan välja önskad förmedlare. Arbetsförmedlingens myndighetsutövning kan på detta sätt förtydligas och inriktas mot certifiering, kontroll och resultatorienterad styrning av fristående arbetsförmedlare.

Till de reformer som Centerpartiet vill utveckla hör yrkesintroduktionsanställningarna – möjligheten att lära sig jobbet på jobbet – som partiet vill ska gälla även för nyanlända och långtidsarbetslösa.

För de långtidsarbetslösa vill Centerpartiet pröva s.k. matchningsanställningar, vilka ska vara subventionerad tidsbegränsade anställningar hos en aktör, t.ex. ett rekryteringsföretag, inom ramen för vilka det erbjuds handledning, kompetensutveckling och intensifierade förmedlings- och matchningsinsatser.

Arbetsrätten är enligt Centerpartiet orättvis på så sätt att den hindrar de som ofta har en svag ställning på arbetsmarknaden, dvs. ungdomar och nyanlända,

att få ett fast jobb. Kompetens, inte anställningstid, bör exempelvis utgöra grunden i turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd (LAS). Centerpartiet anser att om inte parterna på egen hand gör tillräckligt för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden måste politiken träda in.

På budgetens inkomstsida föreslår Centerpartiet bl.a. att arbetsgivaravgifterna slopas helt de första två åren när en enmansföretagare anställer sin första medarbetare. När det gäller RUT-avdraget vill Centerpartiet utveckla det till att även innefatta it-tjänster och flyttjänster. På så sätt skapas det ännu fler jobb i ännu fler branscher. Centerpartiet vill även återinföra nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2015/16:3223 (C) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiets förslag.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (FP)

Fredrik Malm (FP) anför:

Folkpartiet vill införa ett nytt sysselsättningsmål för Sverige. Regeringens arbetslöshetsmål styr fel, är oklart formulerat och kommer av allt att döma inte att nås. I stället för ett relativt arbetslöshetsmål föreslår vi att det inrättas ett absolut sysselsättningsmål. Folkpartiet föreslår att målet formuleras enligt följande:

- Sysselsättningen bland hela befolkningen (15–74 år) ska till 2025 öka till 70 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs till 68,5 procent.
- Sysselsättningen bland unga (15–24 år) ska till 2025 öka till 45 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.
- Sysselsättningen bland utrikes födda ska till 2025 öka till 65 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.
- Sysselsättningen för äldre (65–74 år) ska till 2025 öka till 25 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.

Genom att utforma politiken utifrån ett sysselsättningsmål och dela upp det i delmål för unga, utrikes födda och äldre kommer vi att leda politiken rätt. Det är unga och utrikes födda som har störst problem på den svenska arbetsmarknaden, och ska vi klara välfärden måste vi se till att fler människor arbetar längre upp i åldrarna. Detta mål kommer att vägleda Folkpartiet i den breda förnyelse som nu pågår av vår ekonomiska politik. Redan nu kan vi presentera ett antal åtgärder för att viktiga steg mot högre sysselsättning ska tas.

För utgiftsområde 13 föreslår Folkpartiet en ram som ligger 699 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Just nu kommer fler flyktingar än någon gång tidigare sedan andra världskriget till Sverige. Det kostar inledningsvis

pengar och gör att vi har behov av att hela tiden utveckla politiken för mottagande. Rätt hanterat blir dagens asylmottagande en tillgång för Sverige.

Folkpartiet förbättrade i regeringsställning integrationspolitiken. Vi bröt mot en långvarig omhändertagandementalitet och fokuserade tydligt på jobb, förbättrade valideringen och satsade på fler kompletterande utbildningar för utrikes födda akademiker. Sverige får höga betyg i internationella jämförelser när just integrationspolitiken granskas. Men detta räcker inte. För att klara av ett ökat asylmottagande måste vi ha en politik som håller hela vägen och som ger människor verkliga möjligheter att komma in i det svenska samhället. Det kräver viktiga och brådskande reformer. Framför allt krävs en öppen, flexibel och modern arbetsmarknad och förändringar på bostadsmarknaden som underlättar byggande och gör det möjligt för fler att få sin första bostad.

Det tar fortfarande för lång tid för nyanlända att få jobb och generellt sett är sysselsättningsgraden lägre för utrikes födda, särskilt utrikes födda kvinnor, än för personer födda i Sverige. Fler kommuner måste göra mer. Flyktningmottagandet är ett nationellt åtagande och ansvaret måste vara gemensamt. Många kommuner tar ett stort ansvar, medan andra inte gör tillräckligt. Denna extraordinära situation kräver mer av alla. Vi anser därför att staten ytterst ska kunna ålägga kommuner att ta emot fler. För att ge kommunerna bättre förutsättningar att ta emot fler nyanlända behöver också det statliga stödet till kommunerna öka.

Regeringen föreslår ett avskaffande av den prestationsbaserade ersättningen till kommuner som tar ett stort ansvar för mottagandet men höjer samtidigt den statliga schablonersättningen per nyanländ. Folkpartiet vill i stället se ett annat system som innehåller både ett reformerat prestationsbaserat stöd och en höjd schablonersättning per nyanländ.

Jobblinjen i integrationspolitiken behöver stärkas ytterligare. Alliansregeringen gjorde för lite för att modernisera arbetsmarknaden, något som är en förutsättning för en effektiv integrationspolitik. Nu krävs fortsatta jobbskapande åtgärder och en öppnare arbetsmarknad med lägre trösklar till jobb och modernare arbetsrätt för att öka rörligheten på arbetsmarknaden. Det måste bli billigare – inte dyrare – att anställa. Vi måste öppna upp en arbetsmarknad för fler enkla jobb. RUT-reformen måste utvecklas, inte försämrats.

För utgiftsområde 14 föreslår Folkpartiet en ram som ligger 5 776 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. I den budgetproposition som nu lagts på riksdagens bord upprepar regeringen den politik som riksdagen förra hösten avslög. Risker är uppenbar att regeringen redan har gett upp sitt arbetslöshetsmål. Ingenting tyder i dag på att det kommer nås. I stället för strukturreformer för fler jobb är det breda skattehöjningar och återställare som aviseras. Så borde det inte vara.

Sverige behöver en annan sysselsättningspolitik än den som regeringen nu för. Vi behöver reformer både för fler kunskapsintensiva jobb, men också för fler enklare jobb. Genom en breddning av arbetsmarknaden kan vi få en hög sysselsättning, lägre utanförskap och mer resurser till välfärden.

Folkpartiet föreslår sänkta arbetsgivaravgifter för unga, förhöjt jobbskatteavdrag också för dem som under årets ingång fyllt högst 63 år samt en stegvis avskaffad värnskatt. Vi avvisar samtidigt den absoluta majoriteten av regeringens skattehöjningar. Bland annat föreslår Folkpartiet oförändrat tak för RUT-avdraget och fortsatt 50-procentig subventionsgrad för ROT-avdraget. Folkpartiets inriktning är att den svenska arbetsmarknaden behöver mer av flexibilitet. Låg grad av löneflexibilitet riskerar att bidra till högre arbetslöshet än nödvändigt under perioder av låg efterfrågan, och relativt höga lägstalöner stänger dörren för breda grupper som under en kortare eller längre period av sitt arbetsliv har en lägre produktivitet.

Samtidigt vill Folkpartiet öka tryggheten i omställning genom en starkare arbetslöshetsförsäkring. Som enskilda åtgärder innebär sannolikt en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring och ett högre tak en något dämpad sysselsättning. Därför bör en reformering av arbetslöshetsförsäkringen kombineras med reformer som ökar sysselsättningen. I skarp kontrast till detta föreslår regeringen nu i stället reformer som trycker tillbaka sysselsättningen.

Vi upprepar också vårt löfte att i regeringsställning bjuda in till trepartssamtal för ökad lönespridning. För att kunna trycka tillbaka arbetslösheten är det centralt att anställningskostnaden i yrken med lägre förkunskapskrav inte ökar. Här har parterna ett avgörande ansvar, men politiken kan och ska bidra. Genom trepartssamtal vill vi undersöka om det finns politiska åtgärder som kan underlätta för parterna att sluta avtal som inte pressar upp lägstalöner.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2015/16:3244 (FP) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiers förslag.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv m.m. (KD)

Annika Eclund (KD) anför:

Hos varje människa finns ett behov av att få känna gemenskap med andra, ta eget ansvar och utvecklas som person. Att ha ett arbete eller annan meningsfull sysselsättning att gå till är därför av största vikt för varje enskild person. Arbetsmarknadspolitik handlar därmed om mycket mer än samhälls-ekonomisk effektivitet och de offentliga finanserna. Det handlar om förvaltare och om att se till att alla får en chans att utveckla sina förmågor. Vi vill ha ett samhälle som tar vara på människors möjligheter och inneboende förmåga. Människans värde sitter inte i hur mycket hon arbetar eller hur produktiv hon är, men arbetets betydelse för enskildas utveckling är mycket stor.

Arbetet har också en avgörande betydelse för möjligheten att bygga trygga familjer. Om man har ett arbete har man bättre förutsättningar att både bilda

familj och ge sina barn goda uppväxtvillkor. Detta betyder inte på något sätt att de som saknar arbete skulle vara sämre föräldrar, utan helt enkelt att möjligheterna att få livet att fungera blir betydligt enklare om man har ett arbete och en egen försörjning.

Av dessa skäl ser vi med extra stort allvar på den höga arbetslösheten bland ungdomar. Yngre personer som saknar jobb får svårare att ordna med egen bostad och det är inte orimligt att tänka sig att arbetslösheten gör att möjligheten att bilda familj skjuts upp. Därför behövs det tas krafttag för att minska ungdomsarbetslösheten och det finns anledning att pröva nya vägar och nya reformer för att klara av denna utmaning.

Andra grupper som också har det tufft på den svenska arbetsmarknaden är utrikes födda, äldre och personer med funktionsnedsättning. Vi ser med stor oro på hur regeringen på olika sätt försvårar för dessa grupper att komma in på och stanna kvar på arbetsmarknaden. Försämrat RUT-avdrag, höjd löneskatt för äldre m.m. gör inte situationen bättre för dessa grupper, utan höjer enbart kostnaderna för att anställa eller anlita dem. Långtidsarbetslösa är naturligtvis också en grupp som har en utsatt situation. För denna grupp behövs det också nya insatser för att ge dem möjlighet att komma tillbaka till arbetsmarknaden med riktiga jobb.

Kristdemokraterna vill att arbetsmarknadspolitiken ska ha full sysselsättning som det övergripande målet. Alla kan inte arbeta 100 procent av heltid, men alla ska ha möjlighet att arbeta 100 procent av sin förmåga. Allt annat är slöseri med mänskliga resurser. Följden av långvarigt utanförskap är ofta personliga och sociala problem. Arbete ger också den enskilde direkt möjlighet att få bättre ekonomi och påverka sin situation. Därför är det viktigt med en kraftfull politik för att bryta utanförskapet.

För utgiftsområde 13 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 1 176 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag om en höjd ersättning till kommunerna som möjliggör ett bättre mottagande av nyanlända. Till skillnad från regeringen vill vi dock ha både en prestationsbaserad del och en höjd schablonersättning per nyanländ.

För att öka jobbchanserna och därigenom förbättra integrationen föreslår vi ett etableringsavdrag som innebär att en nyanländ under sina första fem år har möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt. För att finansiera etableringsavdraget och för att stärka drivkrafterna till arbete föreslås en sänkning av etableringsersättningen med 35 kronor per dag.

För utgiftsområde 14 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 2 399 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

De öknings av lönestöden som regeringen har aviserat, vilka inkluderar såväl lönebidrag, trygghetsanställning och utvecklingsanställning som offentligt skyddat arbete, menar Kristdemokraterna inte är tillräckliga. Vi vill i högre grad gå den s.k. FunkA-utredningen till mötes och föreslår därför en ökning av lönestöden utöver regeringens förslag.

För att förbättra möjligheten för långtidsarbetslösa att hitta en väg tillbaka till arbete vill Kristdemokraterna införa matchningsanställningar vilka innebär att den arbetssökande får en anställning hos ett av staten upphandlat rekryteringsföretag och stöd genom en kombination av handledning och kompetensutveckling. Det är rekryteringsföretaget som har arbetsgivaransvaret men företaget ska också arbeta aktivt för att den arbetssökande ska få en anställning hos en annan arbetsgivare. Matchningsanställningar kan fungera som ett komplement till andra insatser i jobb- och utvecklingsgarantin. Vi är övertygade att detta är en bättre och mer ändamålsenlig modell än de extratjänster som regeringen väljer att satsa på.

När det gäller arbetslöshetsförsäkringen tycker vi att alla som arbetar och som uppfyller villkoren för försäkringen bör omfattas av den. Regeringen har genomdrivit en relativt kraftig höjning av taket i arbetslöshetsförsäkringen. Det är en ökning som tillsammans med regeringens kraftiga skattehöjningar och företagsfientliga politik riskerar att leda till kraftigt ökad arbetslöshet. Vi förordar därför en nivå för arbetslöshetsförsäkringen där taket sätts till 760 kronor per dag under de 300 första dagarna och därefter till 680 kronor per dag. För att stärka arbetslöshetsförsäkringens långsiktiga utveckling och undvika att den urholkas föreslår vi att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras årligen. På samma premiss som att vi har en allmän och obligatorisk sjukförsäkring bör vi ha en allmän och obligatorisk a-kassa.

På budgetens inkomstsida vill Kristdemokraterna bl.a. behålla de sänkta arbetsgivaravgifterna för ungdomar under 22 år. För att öka drivkrafterna för ungdomar att söka och ta ett första arbete föreslår vi att ungdomar under 25 år får tjäna sin första halvmiljon kronor skattefritt.

För att sänka trösklarna för dem som står långt från arbetsmarknaden vill Kristdemokraterna införa ett nystartsavdrag – ett förstärkt jobbskatteavdrag för dem som går från långtidsarbetslöshet till arbete. Det förstärkta jobbskatteavdraget riktar sig till samma grupp som i dag kan komma ifråga för nystartsjobb. För varje månad utöver ett års arbetslöshet får den enskilde två månaders förstärkt jobbskatteavdrag när personen börjar arbeta.

Inte minst för de unga och nyanlända menar Kristdemokraterna att det är viktigt att värna tjänstesektorn. Här har t.ex. RUT-avdraget öppnat nya marknader och skapat förutsättningar för nya företag och jobb. Att regeringen nu väljer att nedmontera dessa avdrag är ett slag mot alla dessa människor och mot småföretag som vågat ta steget att starta ett företag inom den hushållsnära tjänstesektorn. Kristdemokraterna föreslår i stället att RUT-avdraget utökas till att gälla även andra tjänster, exempelvis tvätteritjänster utanför hemmet.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2015/16:2512 (KD) bör tillstyrkas i de delar som berör utskottets beredningsområde. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga partiers förslag.